

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

----o0o----

NGUYỄN THỊ HẰNG NGA

**TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ
CỦA NGƯỜI PÀ THẺN Ở HÀ GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ NGÔN NGỮ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2011

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

----o0o----

NGUYỄN THỊ HẰNG NGA

**TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ CỦA
NGƯỜI PÀ THẺN Ở HÀ GIANG**

CHUYÊN NGÀNH: NGÔN NGỮ HỌC

MÃ SỐ : 60 22 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ NGÔN NGỮ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS.TS TẠ VĂN THÔNG

THÁI NGUYÊN, NĂM 2011

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu khảo sát, điều tra, kết luận trong luận văn là trung thực và chưa từng công bố ở bất kì công trình nào khác.

Tác giả

NGUYỄN THỊ HẰNG NGA

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn các Thầy Cô giáo đã nhiệt tình chỉ bảo cho tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Tạ Văn Thông, người đã tận tình giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin bày tỏ lòng cảm ơn chân thành tới các anh chị đồng nghiệp, các bạn học viên trong lớp đã động viên, chia sẻ và giúp đỡ tôi hoàn thành công trình nghiên cứu đầu tay này.

TÁC GIẢ

MỤC LỤC

TRANG

Lời cam đoan	
Lời cảm ơn	
Mục lục.....	
Bảng quy ước viết tắt trong luận văn	
Danh mục các bảng trong luận văn	
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	2
2. Lịch sử vấn đề	6
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	7
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	7
5. Phương pháp nghiên cứu	7
6. Đóng góp của luận văn	8
7. Bố cục của luận văn	8
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ THỰC TẾ	9
1.1. NHỮNG KHÁI NIỆM CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU..	9
1.1.1. Cảnh huống ngôn ngữ	9
1.1.2. Tiếp xúc ngôn ngữ	11
1.1.3. Song ngữ, đa ngữ	12
1.1.4. Năng lực giao tiếp	15
1.1.5. Ngôn ngữ và giới tính	16
1.1.6. Vấn đề giáo dục ngôn ngữ	17
1.1.7. Truyền thông ở vùng đồng bào các dân tộc thiểu số	19
1.2. DÂN TỘC PÀ THÈN Ở HÀ GIANG VÀ TIẾNG PÀ THÈN.....	20
1.2.1. Các dân tộc ở Hà Giang và người Pà Thên.....	20
1.2.2. Tiếng Pà Thên	24
TIÊU KẾT	26

CHƯƠNG 2: TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ TRONG SINH HOẠT HÀNG NGÀY Ở NGƯỜI PÀ THẺN	27
2.1. ĐỐI TƯỢNG KHẢO SÁT	27
2.2. KHÁI QUÁT VỀ CÁC HOÀN CẢNH GIAO TIẾP TRONG SINH HOẠT HÀNG NGÀY Ở NGƯỜI PÀ THẺN	28
2.3. NĂNG LỰC NGÔN NGỮ TRONG SINH HOẠT HÀNG NGÀY Ở NGƯỜI PÀ THẺN.....	29
2.3.1. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong sinh hoạt hằng ngày ở người Pà Thẻn qua quan sát	29
2.3.2. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong sinh hoạt hằng ngày ở người Pà Thẻn qua các bảng hỏi	30
2.3.2.1. Số lượng các ngôn ngữ được sử dụng trong sinh hoạt hằng ngày ở người Pà Thẻn và vai trò của các ngôn ngữ	30
2.3.2.2. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong sinh hoạt hằng ngày ở người Pà Thẻn	34
TIỂU KẾT	47
CHƯƠNG 3: TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ TRONG NHÀ TRƯỜNG VÀ TRONG VĂN HÓA TRUYỀN THÔNG Ở NGƯỜI PÀ THẺN	49
3.1. TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ TRONG NHÀ TRƯỜNG Ở HỌC SINH PÀ THẺN.....	49
3.1.1. Đối tượng khảo sát	49
3.1.2. Khái quát về tình hình giáo dục ở địa phương có đồng bào Pà Thẻn	50
3.1.3. Năng lực ngôn ngữ trong nhà trường ở học sinh Pà Thẻn	51
3.1.3.1. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong nhà trường ở học sinh Pà Thẻn qua quan sát	51
3.1.3.2. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong nhà trường ở học sinh Pà	53

Thẻn qua các bảng hỏi	
3.1.3.3. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong nhà trường ở học sinh Pà Thẻn qua bài kiểm tra	57
3.2. TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ TRONG VĂN HÓA TRUYỀN THÔNG Ở NGƯỜI PÀ THẺN	59
3.2.1. Đối tượng khảo sát	59
3.2.2. Khái quát về văn hóa truyền thông ở địa phương có đồng bào Pà Thẻn	59
3.2.3. Năng lực ngôn ngữ trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thẻn.....	61
3.2.3.1. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thẻn qua quan sát	61
3.2.3.2. Tìm hiểu năng lực ngôn ngữ trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thẻn qua các bảng hỏi	62
TIỂU KẾT	71
CHƯƠNG 4. PHƯƠNG HƯỚNG VÀ NHỮNG BIỆN PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC NGÔN NGỮ Ở NGƯỜI PÀ THẺN	73
4.1. SỰ ĐỊNH GIÁ VỀ TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ Ở CỘNG ĐỒNG PÀ THẺN	73
4.1.1. Ý kiến của người Pà Thẻn	73
4.1.2. Ý kiến của những nhà quản lí và công chức ở địa phương có đồng bào Pà Thẻn	78
4.1.3. Ý kiến của người nghiên cứu	82
4.2. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐANG ĐẶT RA TỪ TÌNH HÌNH SỬ DỤNG NGÔN NGỮ CỦA NGƯỜI PÀ THẺN	87
4.2.1. Những luận điểm chính trong đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước Việt Nam về ngôn ngữ các DTTS	87
4.2.2. Những vấn đề được đặt ra hiện nay đối với ngôn ngữ của người	89

Pà Thên	
4.2.2.1. Những vấn đề được đặt ra đối với ngôn ngữ các DTTS ở Việt Nam nói chung	89
4.2.2.2. Những vấn đề được đặt ra đối với ngôn ngữ của người Pà Thên ở Hà Giang.....	93
4.3. PHƯƠNG HƯỚNG VÀ NHỮNG GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC NGÔN NGỮ Ở NGƯỜI PÀ THÊN	95
4.3.1. Phương hướng chung	95
4.3.2. Những giải pháp cụ thể	96
4.3.2.1. Giáo dục song ngữ	96
4.3.2.2. Sử dụng tiếng Pà Thên trên các phương tiện thông tin đại chúng và trong sinh hoạt văn hóa văn nghệ	97
4.3.2.3. Đẩy mạnh nghiên cứu khoa học về ngôn ngữ của người Pà Thên	98
4.3.2.4. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về các giá trị văn hóa của dân tộc Pà Thên	99
4.3.2.5. Cải thiện các điều kiện vật chất	100
TIÊU KẾT	101
KẾT LUẬN	104
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO	108
PHỤ LỤC	114

BẢNG QUY ƯỚC VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

STT	VIẾT TẮT	VIẾT ĐẦY ĐỦ
1	DTTS	Dân tộc thiểu số
2	CHNN	Cảnh hướng ngôn ngữ
3	TMD	Tiếng mẹ đẻ
4	TV	Tiếng Việt
5	HS	Học sinh
6	GV	Giáo viên

DANH MỤC CÁC BẢNG TRONG LUẬN VĂN

STT	TÊN BẢNG	TRANG
Bảng 2.1	Các ngôn ngữ được sử dụng trong sinh hoạt hằng ngày ở người Pà Thên	
Bảng 2.2	Năng lực ngôn ngữ trong sinh hoạt hằng ngày ở người Pà Thên	
Bảng 2.3	Năng lực ngôn ngữ ở người Pà Thên theo sự phân biệt về giới tính	
Bảng 2.4	Năng lực ngôn ngữ ở người Pà Thên theo sự phân biệt về độ tuổi	
Bảng 2.5	Năng lực ngôn ngữ ở người Pà Thên theo sự phân biệt về học vấn	
Bảng 2.6	Năng lực ngôn ngữ ở người Pà Thên theo sự phân biệt về nghề nghiệp	
Bảng 3.1	Hệ thống giáo dục của huyện Quang Bình – Hà Giang	
Bảng 3.2	Các ngôn ngữ được sử dụng trong nhà trường ở HS Pà Thên	
Bảng 3.3	Năng lực ngôn ngữ ở HS Pà Thên theo sự phân biệt về lớp	
Bảng 3.4	Năng lực ngôn ngữ ở HS Pà Thên theo sự phân biệt về giới tính	
Bảng 3.5	Những lỗi thường gặp của HS Pà Thên	
Bảng 3.6	Các ngôn ngữ được sử dụng trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thên	
Bảng 3.7	Năng lực ngôn ngữ trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thên theo sự phân biệt về loại hình văn hóa truyền thông	
Bảng 3.8	Năng lực ngôn ngữ trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thên theo sự phân biệt về độ tuổi	
Bảng 3.9	Năng lực ngôn ngữ trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thên theo sự phân biệt về học vấn	
Bảng 3.10	Năng lực ngôn ngữ trong văn hóa truyền thông ở người Pà Thên theo sự phân biệt về nghề nghiệp	